

Fondator:

Mitropolitul
ANDREI
ȘAGUNA

1853

Telegraful Român

FOAIE EDITATA DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXA ROMANA A SIBIULUI

Anul 147

SIBIU

1 aprilie

Nr. 13-14

1999

VENIȚI DE LUATĂ LUMINĂ!

Ziua Învierii — ziua mântuirii*

Hristos a înviat!

Cu ajutorul atotmilostivului Dumnezeu ne-am învrednicit și în acest an să sărbătorim iarăși ziua cea mare și sfântă a Învierii Domnului, Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Cu adevărat mare și sfântă și mult prăznuită este această zi a Paștilor în care Mântuitorul înviind din morți „cu moartea pe moarte călcând” a pecetluit și a întărit cu fapta adevărului despre menirea Sa în lume și despre ființa și lucrarea Sa cea mântuitoare.

Cu inimile pline de o bucurie negrăită, cu sufletele cuprinse de pacea cea de sus, „care covârșește toată mintea” (Filipeni 4, 7), prăznuim acum după an „Paștile cele sfinte, Paștile cele mari, Paștile credințioșilor”, cum găsim atât de frumos în cântarea bisericească, și în același timp ne împărtășim din apa cea vie a credinței noastre ortodoxe, căci ne împărtășim „nu din piatră stearnă făcătoare de minuni, ci din izvorul nestricăciunii, din Hristos Cel ce a izvorât din mormânt”.

Prăznuind cu bucurie și cu adâncă evlavie minunea Învierii Domnului, petrecută acum aproape 2000 de ani, ne reînnoim de fiecare dată credința noastră în Cel ce s-a făcut om pentru mântuirea noastră și care prin Învierea Sa ne-a dăruit nouă „viață veșnică și mare milă” și în același timp ne adăpăm din izvorul cel pururea curgător de daruri al tezaurului nesecat al Sfintei noastre credințe ortodoxe.

Din aceste simțăminte înnoindu-ne și Noi drăgoșea și bucuria, ca păstor sufletească al Dvs. vă chem prin acest cuvânt de învățătură: „Să laudăm Învieria lui Hristos și să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, Unu-a Celui fără de păcat”, să ne adunăm în jurul aceluiași sfânt altar, în această noapte sfântă, ca să ne

hrănim cu „pâinea vieții” și „curățându-ne simțurile” să trăim ca fiii ai Învierii, ai păcii și ai buneii învoiri între oameni.

Am rețrit cu toții în cursul Săptămânii Patimilor toată drama petrecută acum aproape 2000 de ani în Ierusalim și anume prinderea, judecarea, batjocorirea și moartea pe Crucea a Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Dar toate acestea, patimile, moartea și Învieria au fost înscrise în destinul pământesc al lui Iisus din clipa în care Tatăl L-a trimis în lume pentru a ne răscumpăra luând asupra Sa păcatele noastre.

Acestea toate au fost descoperite de către Duhul Sfânt „cel ce a grăit prin prooroci” bărbatilor „sfinți ai Vechiului Testament și care au și scris despre cele ce aveau să se întâmple.

Astfel, proorocul Isaia, cu sute de ani înainte de Hristos, îl descrie pe Acesta în timpul patimilor Sale, când: „Disprețuit era și cel din urmă dintre oameni, om al durerilor și cunoscător al suferinței, unul înaintea căruia să-ți acoperi fața; disprețuit era și ne-băgat în seamă... Dar El fusese străpuns pentru păcatele noastre și zdrobit pentru fărădelegile noastre. El a fost pedesit pentru mântuirea noastră și prin rănilor Lui noi toți ne-am vindecat” (Isaia 53, 3-5).

Proorocul Zaharia profetește intrarea triumfală a Mântuitorului în Ierusalim, zicând: „Veselește-te fiică a Ierusalimului, că iată Împăratul tău vine la tine drept și biruitor, smerit și călare pe asin, pe mânăzul asinei” (Zaharia 9, 9), și tot el vorbește despre vinderea Lui pe 30 de arginți: „Aruncă-l olarului prețul acela scump cu care Eu am fost prețuit de ei. Și am luat cei 30 de arginți și i-am aruncat în vistieria Templului” (Zaharia 11, 13).

Palmistul și proorocul David, cu o mie de ani înainte, anunță

Învieria lui Hristos atunci când zice: „Căci nu vei lăsa sufletul Meu în iad, nici nu vei da pe cel cuvios al tău să vadă stricăciunea” (Ps. 15, 10), pentru ca tot el, David, să exclame plin de bucurie cuvintele pe care le rostim până astăzi la slujba Învierii: „Să învie Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui” (Ps. 67, 1). De fapt, după Învierie, sfinții apostoli își vor aduce aminte de aceste proorocii ale lui David și îl vor cita ca teme al Învierii Domnului, zicând: „Mai înainte văzând (David), a vorbit despre Învieria lui Hristos” (Fapte 2, 31).

Proorocul Avacum, tot cu sute de ani înainte de Hristos, le spune celor din viitor că se va petrece în vremea lor „un lucru pe care voi nu l-ați crede dacă l-ar povesti cineva” (Avacum 1, 5), lucru în care Sf. Ap. Pavel nu vede altceva decât minunea Învierii Domnului.

Mântuitorul Hristos Insuși a proorocit despre Sine anunțând patimile, moartea și Învieria Sa și toate cele ce avea să se întâmple pentru a se împlini toată dreptatea.

El le descoperă ucenicilor Săi că „Fiul Omului va să fie dat în mâinile oamenilor, și-L vor omorî, dar a treia zi va învia” (Matei 17, 22-23), și că „Fiul Omului va fi dat în mâna arhierilor și moarte; și-L vor da în mâna păgânilor ca să-L batjocorească și să-L răstignească, dar a treia zi va învia” (Matei 20, 18-19).

(Continuare în pag. a 2-a)

Al vostru al tuturor de tot binele voitor și pururea rugător către Domnul cel înviat

† ANTONIE
ARHIEPISCOP ȘI MITROPOLIT

* Pastorală la Ziua Învierii Domnului 1999

După o perioadă de 40 de zile de post și rugăciune, vreme în care ne-am curățit simțurile și ne-am pregătit sufletul ca să-L întâmpinăm pe Hristos cu bucurie și să primim lumina Învierii Lui în inimile noastre, prăznuim și în acest an de grație Ziua Cea Mare și Sfântă a Învierii Domnului.

Ne-a învrednicit „Părintele luminilor” (Iacob 1, 17) să ajungem în acest an de sfârșit de mileniu să prăznuim „Paștile lui Dumnezeu cele mântuitoare”, „Paștile cele mari și sfinte” și să cântăm împreună cu Biserica inmul de biruință: „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”.

Ne-am adunat în această sfântă „noapte de mântuire” a Paștilor în jurul sfântului altar pentru a aduce prinosul nostru de preaslăvire lui Hristos cel făcut om pentru noi, lui Hristos cel răstignit și înviat, și primind în sufletele noastre „Lumina cea lindă” a Învierii să ne împărtășim „mai cu adevărat” de Trupul și Sângele Preacurat al Mântuitorului ca astfel viață să avem întru noi și „încă din belșug” (Ioan 10, 10).

După ce am trăit împreună cu Domnul toată drama Patimilor, după ce L-am văzut prins și bătut, batjocorit, răstignit și îngropat, în această sfântă noapte a Învierii ne bucurăm împreună cu îngerii și cu întreg cerul și pământul de vestea cea mare a minunii ce s-a întâmplat și anume aceea că: „Hristos a înviat”.

Ne cheamă Biserica în aceste sfinte zile de praznic al Paștilor „să ne curățim simțurile” ca să ne putem închina „Sfintei Învierii lui Hristos” și să-L preamărim pe Cel ce este cu adevărat „începutură (a Învierii) celor adormiți” (I Cor. 15, 20), pe Cel care prin moartea Sa a zdrobit puterea morții dăruind tuturor viața cea fără de sfârșit.

Ne întâmpină și pe noi Biserica în aceste zile mărețe de prăznuire cu salutul creștin și strămoșesc „Hristos a înviat” și ne îndeamnă și pe noi să transmitem „până la marginea pământului” (Fapte 1, 8) această veste a Învierii care a devenit adevărul și mărturisirea de căpătâi ce stă la baza credinței noastre creștine.

Ziua de Paști este cea mai mare sărbătoare a creștinătății, ea este „ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într-însa”, cum grăiește psalmistul și proorocul David (Ps. 117, 24). Aceasta pentru faptul că minunea Învierii copleșește toate celelalte minuni săvârșite de Mântuitorul Hristos, precum lumina soarelui copleșește lumina stelelor care luminează pe bolta cerului.

Minunea Învierii este asemenea unui munte înalt de pe vârful căruia se vede, se înțelege și se luminează toată viața noastră de aici de pe pământ și de dincolo de mormânt. Ea este asemenea unui far călăuzitor, așezat la hotarul dintre două lumi: cea de aici și cea viitoare. În lumina Învierii lui Hristos înțelegem mai bine rostul nostru pe acest pământ, valoarea vieții pe care am primit-o de la Dumnezeu, ca și a îndatoririlor pe care le avem în societate.

Hristos cel înviat este Cel care guvernează lumea și care ne conduce pașii vieții noastre spre zările Împărăției Cerurilor.

Prin viața noastră închinată Lui și prin împlinirea poruncilor Sale care sunt „viață veșnică” (Ioan 12, 50), noi străbatem împreună cu El întreg itinerarul vieții Sale: ne naștem la viața cea nouă prin Sf. Botez, creștem întru El până la „statura bărbatului desăvârșit” (Efes. 4, 13), pătimim cu El și înviem împreună cu El și împărătim și noi de-a dreapta Tatălui.

De aceea cântăm în aceste zile sfinte: „Teri m-am îngropat împreună cu Tine Hristoase, astăzi mă scol împreună cu Tine înviind Tu, Insuși mă preamărește Mântuitorule întru Împărăția Ta” (Canonul Paștilor).

Să petrecem cu folos sufletească, cu bucurie și cu dragoste acest mare praznic al Sf. Paști căutând să fim mai buni, mai iertători, mai generoși și mai drepti. Să ne înmulțim în aceste zile rugăciunea în biserică și la casele noastre, să căutăm să fim alături de cei aflați în necazuri și suferințe, și să le facem cunoscut faptul că „Hristos a înviat”. Să trăim cu adevărat ca „fiii ai Învierii”, mărturisind cu viața și cu faptele noastre cele bune că suntem următori ai lui Hristos și că într-adevăr credem în minunea petrecută acum 2000 de ani în Ierusalim.

Să rugăm pe Hristos cel înviat să dăruiască pace în țara noastră și în toată lumea, să ne binecuvânteze viața, familiile și ostenelile noastre, iar noi împreună cu toți fiii Bisericii să cântăm vreme de 40 de zile cântarea de biruință: „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte, viață dăruindu-le”.

Tuturor cititorilor „Telegrafului Român” un călduros salut pascal „HRISTOS A ÎNVIAT” și urarea de a petrece Sf. Paști cu pace, bucurie, sănătate și cu binecuvântare.

† VISARION RAȘINĂREANU
Episcop-vicar
Sibiu

Învieria lui Hristos, pacea și viața lumii

APELUL Bisericii Ortodoxe Române pentru încetarea războiului din Iugoslavia

Creștinătea se află în ajunul Săptămânii Patimilor și al Învierii Mântuitorului Hristos și este absolut necesar să înceteze glasul armelor din Iugoslavia. Continuarea vărsării de sânge, mai ales în timpul când se actualizează jefa de pe Cruce pentru desființarea tragediei morții, de felul celui ce se revărsă nemilos asupra Iugoslaviei, va constitui o pată neagră asupra întregii umanități, cu consecințe nefaste pentru existența ulterioară a acesteia.

Trăind cu toată intensitatea tragedia războiului din Iugoslavia, națiunea română, ca și creștinătaea în ansamblul ei, nu poate să se împărtășească deplin de bucuria Învierii. Oamenii nevinovați sunt uciși fără milă, iar populații întregi iau drumul pribegiei.

În numele sfânt al vieții și al păcii, al respectării drepturilor omului și al suveranității națiunilor, cerem cu stăruință părților

implicate să oprească războiul din Iugoslavia. Această chemare a Bisericii noastre se alătură strigătelor de durere exprimate în întreaga lume, pentru a se pune capăt războiului și a se reveni la masa dialogului în vederea rezolvării crizei din Kosovo.

Să nu lășăm ca sărbătoarea biruinței lui Hristos asupra morții să fie întinată de furia războiului aducător de moarte! Sfintele Paști să se transforme în timp binecuvântat, care să ofere posibilitatea revenirii la dialog, singura formă prin care locuitorii din Kosovo pot să ajungă la o conviețuire pașnică!

Să rugăm pe Hristos cel înviat să aducă pace în locul războiului, înțelegere în locul vrajbei și iubire în locul urii!

† TEOCTIST
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

„Nu te fângui...
văzându-mă
în groapă...”

Întotdeauna prin axion se aduce laudă Născătoarei de Dumnezeu, fapt constatabil prin conținutul lingvistic, cu caracter teologic și expresivitatea muzicală degajată de fiecare axion praznic în parte. Există însă zile specifice, inedite într-un an bisericesc prin tipicul slujbelor, care au axion special. Dintre ele am putea aminti Joia și Sâmbăta Mare (Patimilor), zile în care se săvârșește Liturghia Sf. Vasile cel Mare.

În cele ce urmează voi recurge la o analiză interdisciplinară a „Axionului din Sâmbăta Mare” (vezi: „Cântările Sfintei Liturghii și alte căutări bisericești”, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 1992, pag. 174-175). Lucrarea muzicală în cauză îl are ca autor principal pe compozitorul și protopsaltul Anton Pann, clasic al psalticiei românești din sec. al XIX-lea. Prelucrarea acestei opere a genului psaltic românesc a fost făcută de către Ion Popescu-Pasărea, reprezentant de marcă al muzicii psaltice de la sfârșitul sec. al XIX-lea și începutul sec. al XX-lea.

Această veritabilă compoziție în cromaticul glas VI, cu cadențele perfecte pe re și la, iar imperfecte pe sol, do și si, se caracterizează printr-o revărsare de melodicitate, concretizată printr-o densitate melismatică, marcată de prezența inconfundabilă și indispensabilă a apogiaturilor creându-se un adevărat „Tabor” muzical, în care protopsaltul și credinciosul se unesc și „într-un cuget și cu o inimă” îi aduc doxologie Celui înviat. Voi da curs cuvintelor axionului: „Nu te fângui pentru Mine Maică, văzându-”

(Continuare în pag. a 3-a)
Pr. prep. univ. drd. MIHAI BRIE

Transfigurarea întregii firi, prin învierea lui Hristos

Credință și Înviere

Dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este propovăduirea noastră, zadarnică este și credința noastră (1 Cor. 15, 14)

Cu conștiința vie de a fi păstrat în stare de puritate învățătura lui Hristos, Biserica ortodoxă a transmis acest tezaur neștirbit de-a lungul veacurilor, până astăzi. În esență, aceasta este mândria și specificitatea Bisericii noastre, reliefată prin trăirea în spiritul Sf. Tradiții, cu puterea ei de viață. În consens cu Sf. Scriptură, Biserica ortodoxă este eternu activă și creatoare, prin puterea și înfrâurirea Sf. Duh, în deplină congruare cu întreaga obște drept credincioasă (Savin I. Gh., Ce este ortodoxia? în „Ortodoxia”, vol. I, București, 1942, p. 30-32).

O altă trăsătură caracteristică Ortodoxiei îl constituie elementul transfigurării, care este stilul specific de viață și de simțire, revărsat în lume. Supremul act al revărsării de dar divin a avut loc prin învierea din morți a Domnului Hristos; întreaga făptură a fost eliberată și transfigurată, fapt considerat ca a doua creație a lumii. Prin învierea din morți s-a reparat ofensa adusă Divinității de păcatul strămoșesc. „Așa a iubit Dumnezeu lumea în cât pe Unul Născut Fiul său l-a dat pentru ca oricine crede întru-insul să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16). (Savin I. Gh., op. cit., p. 40-41).

În ziua Învierii, psalmodind la utrenie, Biserica se adresează popoarelor, grăindu-le: „să ne luminăm... că din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi...” Dar nu numai făptura umană, ci întreaga natură — cea văzută împreună cu cea nevăzută — este chemată să se bucure și să slăvească învierea lui Hristos, căci „cum toate de lumină s-au umplut, și cerul și pământul”. Duă cum glăsuiește Biserica: „Pogorâr-tu-te-ai în cele de dedesubt ale pământului și ai sfărâmat veșnicele înscătușări care țineau pe cei legați, Hristoase, și a treia zi ca și Iona din chit ai înviat din groapă”.

Învierea din morți a fost proorocită de regele psalmist David, cu mai mult de un mileniu înainte, după cum a zis: „... căci nu vei lăsa sufletul meu în împărăția

morții, nici nu vei îngădui ca Sfântul tău să vadă putreziciunea” (Psalm 16, 10). Iisus însuși a prezis, în repetate rânduri, patimile, moartea și învierea sa din morți, a treia zi. După cum zice cântarea bisericească, „Înviind Iisus din mormânt, precum a zis mai înainte, ne-a dăruit nouă viață veșnică și mare milă... căci Lumină (cea fără de ani, din mormânt, trupește, tuturor a strălucit” (la Cătăvasiile Paștilor).

Ziua Învierii, Paștile Domnului, este numită și sfânta zi, una a sămbetelor, praznicelor praznic, sărbătoare a sărbătorilor, împărăteasă și doamnă. Prin superlativ substanțiale specifice, este slăvită ziua cea vestită a învierii. La acest luminat praznic, Biserica invită pe binevestitorile femei mironosițe, să i se adreseze Sonului (înălțimea pe care este clădit Ierusalimul) cu „bunele vestiri de bucurie ale învierii lui Hristos”. Ierusalimul — pe care Iisus l-a avertizat de atâtea ori — este îndemnat acum să se veselească și să se bucure „văzând pe Împăratul Hristos ca un mire, din mormânt ieșind” (la Hvalite). De fapt, cu cuvintele irmosului, se adresează insistent noului Ierusalim, zicând: „luminează-te, luminează-te... că a Domnului mările peste tine a strălucit”. Totodată Biserica a ținut să aducă o caldă bucurie în inima cea străpunsă de sație, a mamei sale, a Prea Sfintei Fecioare, grând: „iar tu Curată, de Dumnezeu Născătoare, veselește-te întru învierea celui născut al tău” (Irmos).

Transfigurarea întregii firi, prin învierea lui Hristos, este evidențiată și prin succesiunea de epitețe sublimă, adreseate Paștilor Domnului: Paștile cele mari, Paștile nouă și sfinte, Paștile cele de taină, Paștile prea cinstite, Paștile cele fără prihană, Paștile ce ne-au deschis nouă ușile raiului, Paștile nescricăciunii, Paștile care sfîșește pe toți credincioșii, lumii spre mântuire.

Concludent exprimă conducul Învierii aportul jertfei de bună voie a lui Iisus, în economia mântuirii neamului omeneș: „De te-ai și pogorât în mormânt, cela ce ești fără de moarte, dar pu-

tearea iadului ai sfărâmat și ai înviat ca un biruitor, Hristoase Dumnezeu, zicând femeilor mironosițe: bucurați-vă și apostolilor tăi pace dându-le-le, cela ce dai celor căzuți învierea”.

Minunea învierii din morți a lui Iisus este cea mai mare și mai covârșitoare dintre toate minunile săvârșite de Mântuitorul. Ea constituie, dovada suficientă și de nebiruit a Dumnezeirii lui Hristos, precum și piatra de temelie a creștinismului. Totodată însă învierea din mormânt a lui Hristos este cea mai contestată dintre toate minunile Mântuitorului. „Dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este credința noastră. Sunteți și acum în păcatele voastre, și atunci pierduți sunt și cei ce au dormit în Hristos. Iar dacă nădejdea noastră în Hristos este numai pentru viața aceasta, suntem mai de plâns decât toți oamenii” (1 Cor. 15, 17-20). Dacă Dumnezeu-Omul n-ar fi înviat din mormânt, atunci moartea lui n-ar fi avut nici însemnătatea și nici puterea mântuitoare, spre a-l împăca pe om cu Dumnezeu (Andrutos H., Dogmatica, trad. de D. Stăniloae, Sibiu, 1930, p. 184).

Apostolul Pavel, chemat să poartă numele lui Iisus înaintea neamurilor, n-a cunoscut pe Iisus în trup. Lui însă i s-a revelat Iisus cel înviat din mormânt, ca însuși Fiul lui Dumnezeu și pe acesta l-a propovăduit în mod neînfricat. Despre Iisus, le-a mărunțit el Corintienilor: „Și știți, ceea ce am primit și eu, că Hristos a murit pentru păcatele noastre, potrivit Scripturilor și că s-a îngropat și a înviat a treia zi, potrivit Scripturilor și s-a arătat lui Chefa, apoi celor doisprezece. În urmă s-a arătat deodată la peste cinci sute de frați, dintre care cei mai mulți trăiesc până astăzi, dar câțiva au murit. După aceea s-a arătat lui Iacob, apoi tuturor apostolilor, iar la urma tuturor, ca născutului fără vreme, mi s-a arătat și mie, căci dintre apostoli eu sunt cel mai mic” (1 Cor. 15, 3-9). Cu convingere, afirmă același apostol Pavel — mai departe — zicând: „Acum însă Hristos a înviat, fiind pârğa (începutul) învierii celor adormiți. Că de vreme ce printr-un om a venit moartea, tot printr-un om și învierea morților. Și precum într-un Adam toți mor, așa și într-un Hristos toți vor învia” (1 Cor. 15, 20-22). Mulțumită lui Dumnezeu, celui ce ne dă nouă biruință prin Hristos cel înviat din mormânt, „moartea a fost înghițită de biruință”. Cu temei a întrebat apoi ap. Pavel: „Moarte, unde îți este biruința? Moarte, unde îți este boldul tău? Iadule, unde este biruința ta?” (1 Cor. 15, 54-55).

Intru Iisus cel înviat din mormânt, se adevărează cuvintele profetului care a spus despre Domnul Savoat că prin Mesia, „va nimici moartea pe veciel și va șterge toate lacrimile de pe toate fețele...” (Isaia 25, 8). Și iarăși: „Morții vor trăi și trupurile lor vor învia. Deșteptați-vă voi cei ce sălașluiți în pulbere... Pământul va naște din nou pe cei adormiți” (Isaia 26, 19).

Prin coborârea la iad și prin învierea sa, Hristos și-a vădit demnitatea sa împărătească, surpând puterea diavolului și a morții. „Hristos a suferit odată moartea pentru păcate, el cel drept pentru cei nedrepți, ca să ne aducă pe noi la Dumnezeu, omorât fiind cu trupul, iar viu făcut cu duhul. Cu duhul el a purces și a propovădit și duhurilor ținute în închisoare, adică duhurilor neascultătoare altădată, când îndelunga răbdare a lui Dumnezeu tot aștepta, în zilele lui Noe” (1 Petru 3, 18-20). (Andrutos H., op. cit., p. 228).

Sf. Ioan Damaschin arată care sunt efectele — deopotrivă — ale jertfei și ale învierii lui Iisus din mormânt: s-a delegat păcatul strămoșesc, s-a distrus moartea, s-a prădat iadul, s-a dăruit învierea. S-a dat puterea de a dispune cele prezente și chiar moartea. S-a săvârșit întoarcerea la fericirea primară, s-au deschis porțile raiului, s-a așezat firea noastră în dreapta lui Dumnezeu, ne-am făcut copii și moșteni ai lui Dumnezeu (Dogmatica, ed. a III-a, trad. de D. Fecioru, București, 1993, p. 159).

Slăvind pe Mielușelul lui Dumnezeu, care prin moartea și învierea sa a șters păcatul lumii, să i ne adresăm împreună cu sfințina (lumina) învierii, grând: „Cu trupul adormind ca un muritor, Împărate și Doamnă, a treia zi ai înviat, pe Adam din stricăciune ridicând, și moartea pierzând-o, Paștile nescricăciunii, lumii spre mântuire”.

Prof. PETRU DUMITREASĂ

Credința este definită de Sf. Ap. Pavel ca fiind „adeverirea celor nădejduite și dovada celor nevăzute” (Evrei 11, 1). Ea implică deci un element ideal și unul real. Nădejdea și cele nevăzute sunt elementul ideal; adeverirea, dovada sunt legate de real.

Credința deci reprezintă o tensiune dinamică între „încă nu” și „deja”; spun „dinamică” deoarece „încă nu”-ul implică o tendință firesc, intrinsecă a acestuia spre „deja”. Așadar credința e legătura dintre real și ideal, văzut și nevăzut, aici și dincolo, acești doi poli fiind raportați unul la celălalt într-o ordine aparent nefirească. Nu se merge de la „aici” spre „acolo”, cum ar fi logic, ci invers.

Idealul e conceput și perceput ca punct de plecare, ca real și așa el și devine real, se realizează. Căci dacă vorbim de adeverirea celor nădejduite (ceea ce nădejduim reprezintă un ideal), se vede că întâi nădejduim, și apoi are loc adeverirea, realul.

Sf. Pavel accentuează ideea învierii Mântuitorului Hristos, cu deosebită forță: „Dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este propovăduirea noastră, zadarnică este și credința noastră”.

Învierea Domnului este aici obiect al credinței. Este deci important să o punem în legătură cu definiția credinței, să o analizăm prin prisma definiției pauline a credinței cu cele două componente structurale ale ei.

1. O primă posibilitate de legătură constă în faptul de a vedea învierea ca nădejde, ca dorință, ca expresie a dorului de nemurire. Aceasta s-a dovedit a fi una din tendințele fundamentale ale sufletului omeneș în întreaga istorie a omenirii de la început prin toate veacurile. Dovada că omenirea trăiește intens această realitate, dorul de nemurire, constă în toate legende și miturile de la toate popoarele în diverse variante, despre apa vieții, despre tinerețea fără bătrânețe, despre viața fără moarte.

Alchimia, piatra filosofală, graalul, toate sunt expresie a dorului de nemurire. Savanți de renume ca Avicena (Abu Ali al Husein ibn Abdulah ibn Sina) în Evul Mediu, pentru a da un singur exemplu, și-au dedicat în întregime viața acestui ideal.

După cum afirmă Martin Luther King Jr. faptul că în toate timpurile, și azi mai mult ca oricând, se investește atât de mult în dezvoltarea cercetării și tehnologiei medicale și farmaceutice, arată, de asemenea, dorul ascuns, uneori înconștient dar profund de nemurire.

Religia, antropologic vorbind, cu ideea ei centrală de nemurire a sufletului, a fost elaborată de om tocmai ca o consolare pentru moartea fizică, dar ca expresie concretă a dorinței de nemurire. Învierea Domnului pare deci cu claritate a fi dovada posibilității nemuririi, a acestei nădejdi fundamentale umane.

2. Din punct de vedere fenomenologic, nădejduirea, ca element structural al credinței atrage după sine împlinirea ei.

C.G. Jung a avansat pe plan psihologic interesanta idee a felului cum credința unuia declanșează împlinirea implicată în credință, despre care Mântuitorul vorbea pe plan mistic: „Crede numai și va fi ție” (Luca 8, 50); „De veți avea credință cât un grăunte de muștar și veți zice muntelui acestuia: mută-te de aici, dincolo, și-ar muta; nimic nu v-ar fi cu neputință” (Matei 17, 20).

3. Învierea este o dovadă a celor nevăzute. E clar că învierea este o taină, deci ține de nevăzut, de transcendent, de „dincolo”. Dar faptul că eu cred în ea, ca element ori realitate a lumii de dincolo, e deja o dovadă a existenței, a posibilității ei.

Desigur, din punct de vedere logic sau științific, această teorie poate fi criticabilă căci oricine poate zice: „nu tot ceea ce crede omul e necesar realizabil ori realitate în lumea cealaltă”.

Totuși, transcendența e o totală necunoscută. Cum se poate dovedi contrariul: că ceea ce cred eu nu poate exista dincolo?

Să considerăm, de exemplu, universul. Ceea ce știm noi despre el este poate chiar sub 1% din adevărata și întreaga sa taină și realitate. Cine poate demonstra de pildă, că un lucru gândit de rațiune nu e gândit tocmai pentru că e determinat de existența sa reală în transcendent? Intocmai ca în raportul paradoxal menționat între elementele

credinței: nădejduire și împlinire sau dovadă, ca raportul între „acolo” și „aici”. Se începe de la „acolo” și se ajunge „aici”, „acolo” fiind temelie, punctul de plecare, de sprijin, iar „aici”, consecința realității lui „acolo”.

Este de asemenea ușor de imaginat, chiar și după toate teoriile și descoperirile fizicii moderne că legile de „dincolo” sunt sau cel puțin pot să fie total diferite de cele de „aici”.

Deci științific vorbind, faptul că fizica, biologia și alte discipline descoperă atât de frecvent lucruri noi care revoluționează suma totală a cunoștințelor acumulate în domeniul respectiv, trebuie să dea de gândit și este semnificativ în contextul reflecțiilor de față.

Biblic vorbind, ni se spune clar: „Gândurile mele nu sunt ca ale voastre și căile mele nu sunt ca ale voastre” (Isaia 55, 8) zice Domnul.

Și dacă la nivel personal, de dorință izolată, individuală, lucrul (cu dorința și felul cum ea atrage după sine împlinirea, concretizarea ei) poate fi luat în considerare în pofida aparențelor dictate de logica obișnuită, cu atât mai mult ne putem problematiza (urmând sfulul lui Blaga) realitatea și posibilitatea Învierii din perspectiva abordată aici, dacă ne gândim la faptul că ea, nemurirea, nu reprezintă o dorință izolată a unui individ, ci una colectivă, ce caracterizează umanitatea, în general și structural.

Din punct de vedere teologic Învierea lui Hristos confirmă cele spuse aici. Omul crede, speră într-o realitate transcendentă, și Dumnezeu a vrut să arate că această speranță paradoxală are temei, este realizabilă.

De aceea Hristos e numit „începătură a celor adormiți”, iar Sf. Pavel afirmă cu certitudine că „toți vom învia”, pentru a sublinia că faptul în sine este posibil și deci că dorința ancestrală de nemurire a omului se ancorează solid și stabil într-o realitate transcendentă aparent chestionabilă (când e privită din afara sferei credinței).

Din punct de vedere biblic, omul speră în nemurire pentru că știe despre ea, a avut-o în potență. În subconștientul omului a rămas adănc înrădăcinată ideea că el a fost creat cu „posse non mori”, cu posibilitatea de a nu muri. Deci omului i-a rămas ideea despre această realitate și ideea, dorința se transmite psihologic așa cum se transmite genetic trăsăturile fundamentale ale ființei umane din generație în generație.

Desigur, Învierea presupune transfigurarea materiei, dar despre aceasta se poate vorbi logic cu mai multă ușurință decât despre faptul discutat până acum.

Specialiștii în științe au clasificat deja materia în trei categorii: abiotică, biotică și noetică, cu posibilitatea trecerii ei dintr-o categorie în alta. Pe de altă parte descoperirile particulelor subatomice, a protonilor, neutronilor, a lui neutrino, a antimateriei, a materiei negre, deci a noi forme de materie, de energie, toate acestea schimbă total modul omului de a înțelege și vedea lumea, îi paralizează logica, îl lasă perplex în fața marilor taine: a omului, a universului, a lui Dumnezeu.

De aceea, în urma acestor descoperiri științifice ce perplexează omul modern, știința a început să bată la porțile teologiei (Karl Giberson, „The Anthropic Principle: A Post Modern Creation Myth?”, în Journal of Interdisciplinary Studies, vol. IX, Nr. 1-2/1997, p. 84, pentru a cita doar o singură autoritate științifică din corul de voci ce susține aceeași idee).

Sf. Ap. Pavel face din învățătura lui Hristos centrul credinței noastre în general. „Dacă Hristos n-a înviat”, cu alte cuvinte, dacă în același timp nu credeți că Hristos a înviat, atunci „zadarnică este credința noastră” în general, zadarnică este „și predica noastră” (1 Cor. 15, 14).

Învierea Domnului Hristos și învierea noastră reprezintă temelie credinței noastre în Dumnezeu, în destinul etern al omului. Deci toată credința noastră depinde de credința în Învierea lui Hristos, este centrată pe realitatea Învierii Sale. Cu alte cuvinte, a crede în Învierea lui Hristos înseamnă a porni de pe urmele lui Hristos cel înviat, așa cum însuși zice: „Eu sunt învierea și viața, cel ce crede-n Mine [ca cel înviat, ca înviator al tuturor], viu va fi, chiar de va muri” (Ioan 11, 35).

Ținând seama de aspectul dinamic al adevăratei credințe, faptul de a crede te pune în acțiune, te inițiază într-un mod de a fi ce te împinge spre țință, deci spre Hristos, spre Dumnezeu, spre veșnicie.

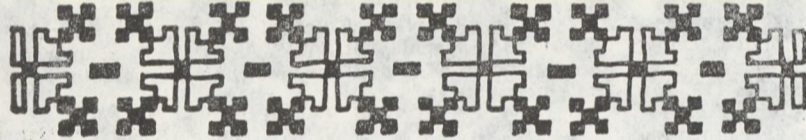
A crede în Dumnezeu fără a crede în Hristos cel înviat, ar implica Sf. Pavel, ar însemna să asumi existența lui Dumnezeu dar să rămâi cu Dumnezeu într-un raport care nu duce la realitatea ultimă, la împlinirea totală, supremă la care duce Învierea și credința în Înviere și în Hristos.

Principalul este că odată ce Sf. Pavel situează la temelie credinței în general, credința în Învierea lui Hristos, în special, și apoi accentuează diferența esențială între acest mod de credință și credința nefondată pe Înviere (care e zadarnică) un semnal de alarmă, un avertisment fundamental pentru destinul în eternitate al ființei umane a fost dat.

Se înțelege cu ușurință că Învierea lui Hristos ca obiect al credinței noastre dă consistență și eficiență unică, salutară credinței noastre, care altfel ar fi moartă, căci oricât ar părea de neînțeles, există și credința moartă (Iacov 2, 17).

În rezumat, credința ce dă viață, ce duce la viață este, după Sf. Ap. Pavel, cea plasată în Hristos cel înviat. În lumina acestei înțelegeri, ce dă o semnificație deosebită cuvintelor Mântuitorului, trebuie citite și ascultate afirmațiile Sale cu caracter de îndemn și chemare: „Eu sunt așa, prin Mine de va intra cineva se va mântui, și va intra și va ieși, și pășune va găsi” (Ioan 10, 9) și „Eu sunt învierea și viața, cel ce crede-n Mine, chiar dacă va muri, viu va fi” (Ioan 11, 25).

THEODOR DAMIAN

ZIUA ÎNVIERII

(Urmare din pag. 1)

Dar cu toate aceste dovezi clare atât din Vechiul Testament cât și direct de la Mântuitorul, ucenicii Lui n-au crezut că se vor întâmpla întocmai și nici unul dintre ei n-a luat în serios faptul că Iisus va învia. Și aceasta pentru că le depășea puterea lor de înțelegere și de credință.

Și totuși, tot ceea ce le-a spus Iisus dinainte s-a întâmplat întocmai în săptămâna dinaintea Paștilor. Și vânzarea, și prinderea, și judecata, și condamnarea, și batjocura, și bătaia, și scupările, și răstignirea, și moartea.

Și chiar și Învierea. Hristos a înviat.

Și atunci s-a întâmplat cu ucenicii o minune. După deznădejduirea ce i-a cuprins, după despărțirea pentru totdeauna de învățătorul lor cel iubit, atunci când s-au întâlnit cu Iisus cel viu, s-a produs și învierea minților lor, căci „și-au amintit de cuvintele lui Iisus” (Luca 24, 8) și „au crezut Scripturii” (Ioan 2, 22), cum că Hristos cel mort a înviat și toți s-au transformat în „martori” ai Învierii Lui, iar mărturia lor a rămas peste veacuri și pentru istorie ca o dovadă de nezdruncinat a evenimentului Învierii.

Ei au vestit în toată lumea „până la marginile pământului” (Fapte 1, 8) că Hristos a înviat cu adevărat și că s-a arătat multora. Vestea Învierii a ajuns de la ei până la noi, cei de astăzi, și ea va fi propovăduită în veștii veștilor ca cel mai mare lucru pe trecut vreedat pe pământ. Vestea aceasta este și pentru noi o veste de bucurie și de nădejde, căci dacă Hristos a înviat și „noi cu toții vom învia” (1 Cor. 15, 22), după cum ne învață Sf. Ap. Pavel.

Luminați de razele Sfintei Învieri a lui Hristos și îndestulați din darurile ei mântuitoare, preaslăvim și în acest an această sfântă zi a Paștilor, „al praznicelor praznic și sărbătoare a sărbătorilor”, căci cu adevărat ziua învierii proslăvește viața și biruința ei asupra morții.

„Hristos a înviat!”

Sanctității Sale PAVLE,
Arhiepiscop de Pecs,
Mitropolit de Belgrad — Karlovic
Patriarhul Serbiei

Sanctitatea Voastră,

Împărtășind durerea pe care o trăiți în aceste zile, când, spre consternarea noastră, forța ucigătoare a armelor a prevalat dialogului, Vă rog să primiți cuvânt de dragoste și de rugăciune din partea Noastră și a întregii Biserici Ortodoxe Române.

Uniți de secole în Duhul Prea Sfintei și de Viața Dă-tătoarei Treimi, sfințele noastre Biserici și popoare au înfruntat împreună deseori vitregiile istoriei și au dăruit lumii eroi, jertfe, artă și lumina lui Hristos. Din izvorul acestei comuniuni care ne leagă de secole vă încredințăm că „plângem și noi” împreună cu Sanctitatea Voastră și cu întregul popor pe care îl păstoriți, după zisa Sf. Apostol Pavel, cunoscând ce însemnează Kosovo pentru viața Bisericii Sârbe și a poporului sârb. Gândul nostru de durere și de rugăciune cuprinde și pe românii care locuiesc pe teritoriul Iugoslaviei, care alături de frații lor ortodocși sârbi trăiesc tragedia războiului și sunt victimele acestuia. Sfinții comuni nouă și Ortodoxiei, jertfele și sfințenia înaintașilor noștri sunt mărturie dă-tătoare de nădejde că numai dialogul în duhul dreptății și adevărului lui Hristos, Biruitorul iadului și Izvorul vieții, dialog dus în lumina dreptului națunilor de a-și decide singure viața va fi în stare să înlocuiască forța armelor.

În această nădejde am adresat apel de rugăciune către toate bisericile și mănăstirile din România pentru încetarea vărsării de sânge în Kosovo și în Iugoslavia, încredințându-vă că suntem alături de Sanctitatea Voastră, de ierarhii, clerul și de toți fiii duhovnicești pe care îi păstoriți cu dragoste.

Alăturându-vă două texte referitoare la poziția Bisericii Ortodoxe Române față de ceea ce se întâmplă în prezent pe teritoriul țării Sanctității Voastre, Vă îmbrățișăm frățeste în Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos,

† TEOCTIST

PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Cu prilejul praznicului Învierii Domnului, Redacția adresează tuturor colaboratorilor și cititorilor „Telegrafului Român” urări de sănătate, de belșug și de fericire.

Fie ea Domnul Cel Înviat să eoboare în sufletele noastre lumina eea neînserată a Împărăției sale, buna înțelegere, dragostea și pacea între toți oamenii.

HRISTOS A ÎNVIAT!

Războiul nevăzut (II)

(Urmare din pag. a 3-a)

tăm contra lui Dumnezeu, batjocorindu-i voia și poruncile, luându-i numele în deșert. Dumnezeu nontru devine păntecele, alcoolul, sexul, puterea, frumusețea, plăcerea, etc. Numele lui Dumnezeu îl folosim când rostim înjurături și vorbe de rușine. Nici nu vrem să auzim de duminici și de sărbători; ne batjocorim părinții, uneori îi batem și-i alungăm; suntem gata și de crimă, dacă interesele ne-o cer; facem rău oricui și oricând, numai să ne împlinim poftetele; furăm, tâlhărim pe cine putem și prin orice mijloace; înșelăm, jurăm pe strămb, râvnim bunurile altora; răul ni se pare că-i bine, iar binele adesea rău. Conștiința noastră devine în astfel de situații confuză, adormită, neputincioasă. Zarva muzicii infernale în care ne place să viețuim cât mai mult, face ca glasul conștiinței să nu-l mai auzim.

Lucrarea răului nu se oprește aici. El vrea distrugerea și pierderea cu totul a sufletului nostru. Pentru aceasta începe să folosească obuzele de mare calibrul ale patimilor. Beția nu mai este doar o plăcere sau o evadare din realitate, beția devine un viciu, o patimă irezistibilă, aproape fără leac. La fel alte păcate. Degeaba ni se spune de către cei din jur că sfârșitul nu este aproape, că ne pierdem familia, copiii, banii. Nimic nu mai contează. Dacă ar fi să luăm numai patima aceasta a beției și am vedea cu ușurință cât de mult ne schimonosește și trupul și sufletul. Fața devine de nerecunoscut. Ochiul sunt mai bulbucați, nasul mai borcănă, fața mai roșie, uneori chiar vânătă, pasul nesigur, mersul șovăitor și dezorientat, mintea lucrează tot mai greu și fără logică, mâinile tremură, vederea sticloasă și fixă privește spre zări neștiute. Adesea pătimașul îl vezi prin șanțurile drumurilor, prăfuit sau înămăolit. Acolo rămâne zile sau nopți, până când ceata i se ia de pe creier și începe să realizeze unde se află. Acasă la un astfel de om este cu adevărat iadul. Își bate soția și copiii. Nu se mai ține de casă și de masă. Răsună acolo doar înjurături, țipete, vorbe grele. De aici până la divorț, partaj și alegerea prafului nu mai e decât un pas. Bețivul rămâne singur și „neînțeles”. Începe să vândă lucrurile ce i-au rămas pe prețuri de nimic, pentru a-și putea alimenta patima. Când vinde tot și rămâne în stradă, părăsit și disprețuit de toți, gândul sinuciderii începe să-i dea târcoale și nu-l lasă până când nu-l răpune.

Ceea ce am prezentat mai sus este unul din scenariile sumbre, în care poate fi introdus omul ce se lasă în voia plăcerilor, apoi a păcatelor și în final a patimilor. În nici un moment însă nu e totul pierdut. Până în ultima clipă se poate, dacă vrea, să se întoarcă din drum. Nimeni nu-l obligă, dar mulți sunt gata să-l ajute. În primul rând îl ajută Dumnezeu. Prin Taina Sfântului Botez primim harul iertător de păcate personale și de păcat strămoșesc; prin Taina Sfintei Mirungeri primim harul dă-tător de putere, necesar creșterii noastre spirituale; prin Taina Sfintei Spovedanii sau Pocăințe avem puțința ca păcatele noastre să ne fie iertate de către Dumnezeu; prin Taina Sfintei Împărtășanii avem puțința să-l primim pe Hristos în chip tainic în ființa noastră, în sufletul nostru și împreună cu El să ne ducem crucea vieții. Avem arme suficiente pentru a lupta împotriva diavolului, a celui rău. Pentru fiecare păcat și patimă avem scut de apărare și armă de atac. Depinde doar de noi dacă le folosim. Alături de harul lui Dumnezeu primit la Sfintele Taine putem lupta și noi cu rezultate dintre cele mai evidente. Împotriva păcatului

mândriei putem lupta cu virtutea smereniei, a modestiei: împotriva lăcomiei cu postul, cu cumpătarea; împotriva mâniei cu iertarea, cu iubirea față de oameni, cu stăpânirea de sine; împotriva iubirii de avuție cu dărnicia, cu milostenia; împotriva desfrâului cu fecioria, cu abținerea, cu postul; împotriva invidiei cu iubirea și ajutorarea; împotriva leniei cu hărnicia, cu munca și răbdarea. Împotriva necredinței putem lupta cu credința, cu mergerea la biserică, cu faptele bune, cu rugăciunea și Sfintele Taine; împotriva deznădejdii cu nădejdea în Dumnezeu; împotriva urii față de Dumnezeu și oameni cu iubirea și fapta bună; împotriva uciderii, avortului și sinuciderii cu iubirea față de Dumnezeu și față de oameni, cu nașterea și creșterea de copii. Nimeni și nimic nu ne poate opri ca să ne respectăm și să ne ajutăm părinții, ca să nu batjocorim pe cel mai slab și handicapat, ca să nu asuprim pe cel neputincios și mai sărac. Pentru omul care vrea să se mântuiască totul e posibil. Imaginea fiului risipitor, care se hotărăște să se întoarcă la tatăl său și să-i ceară iertare ar putea fi imaginea-simbol a oricărui păcătos, care se pocăiește. Dumnezeu îl așteaptă pe fiecare din noi să se întoarcă la pocăință și la cunoștința adevărului să vină. Mântuitorul Iisus Hristos a pățim pentru oamenii din toate timpurile și din toate locurile. Și pentru noi a curs o picătură din sângele Lui. Nu trebuie să credem niciodată că pentru noi nu mai este puțință de mântuire. La El au venit tâlhari și desfrânate și i-a iertat, ba unii au devenit chiar sfinți.

Toți suntem antrenați în acest război nevăzut, fie că ne dăm seama fie că nu. De ce este el necesar? Pentru a alege grâul din neghină. Pe front se nasc eroii, nicidecum la umbră și în fotolii. Așa este și aici. Pe frontul acesta nevăzut sunt răniți, împroșcați cu noroi, morți, ologi, ciungi, orbi, unii se potinesc, alții se ridică. Aici găsești și luptători și trădători, și lași, dar și eroi. În foc se călește oțelul; în războiul nevăzut sufletul se poate fortifica și se poate înălța până la Dumnezeu.

Dintre secretele cu care se poate câștiga această bătălie cu răul enumerăm câteva: postul, rugăciunea și faptele bune, la care Dumnezeu adaugă harul Său. Nu trebuie să uităm că diavolul nu va acționa niciodată peste voința noastră. El lucrează cel mai mult asupra gândurilor noastre, care determină apoi cuvintele și faptele noastre. Păcatul propriu-zis este un fel de vârf al aisbergului, care se vede deasupra apei. El se zămislește pe necet și în timp în noi înșine. Nu este imposibil să luptăm cu păcatul, cu răul. Nenumărați semeni ai noștri au dovedit aceasta, ieșind biruitori ei înșiși. Diavolul lucrează asupra noastră atât cât Dumnezeu îi permite să lucreze. Toate ispitele ce ne vin de la diavol sunt cu știrea și cu voia lui Dumnezeu, spre încercarea și spre întărirea noastră. Diavolul nu este mai puternic decât Dumnezeu, ci dimpotrivă. Tocmai de aceea trebuie să ne punem nădejdea în Dumnezeu, pentru a putea câștiga această bătălie a vieții noastre. Pentru cei ce câștigă bătălia este pregătită cununa victoriei, cununa sfințeniei și a mântuirii. Pentru aceștia, la judecata de apoi, va grăi Judecătorul: „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu în împărăția pregătită vouă de la facerea lumii!” Pentru cei învinși de păcat, pentru lași, trădători și dezertori, sentința va fi definitivă și înfiorătoare: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic pregătit vouă și domnilor voștri pe care i-ați slujit în timpul vieții voastre!”

◆ Semnalăm ◆ Semnalăm ◆

◆ Dimitrie Bogos scrie „La răspântie”, Moldova de la Nistru 1917—1918, Pagini despre Basarabia, Între-prinderea editorială — Poligrafia, „Știința”, Chișinău, 1998, 221 pag.

„Epoca renașterii Basarabiei din anii 1917—1918 este puțin cunoscută de marele public. S-au creat mai multe basme și legende, dar adevărul istoric nu este cunoscut.

Este și de datoria noastră a pune în adevărata lumină a zilei tot ce s-a petrecut în timpul acela mare, pentru ca să se cunoască, că într-adevăr a fost o mișcare națională serioasă, că genul neamului românesc s-a manifestat puternic, aducând prin forțele vie ale fiilor, iubitori de neam, Basarabia la patria-mamă.”

E o carte foarte interesantă, care privește prima Uni-re a Basarabiei. Autorul care scrie câțiva ani după Uni-re, declară că „Unirea a făcut-o vocea sângelui”. E în afară de orice îndoială. Basarabia aparține României de la început până la sfârșit. Ceea ce se vede și din cuprinsul cărții.

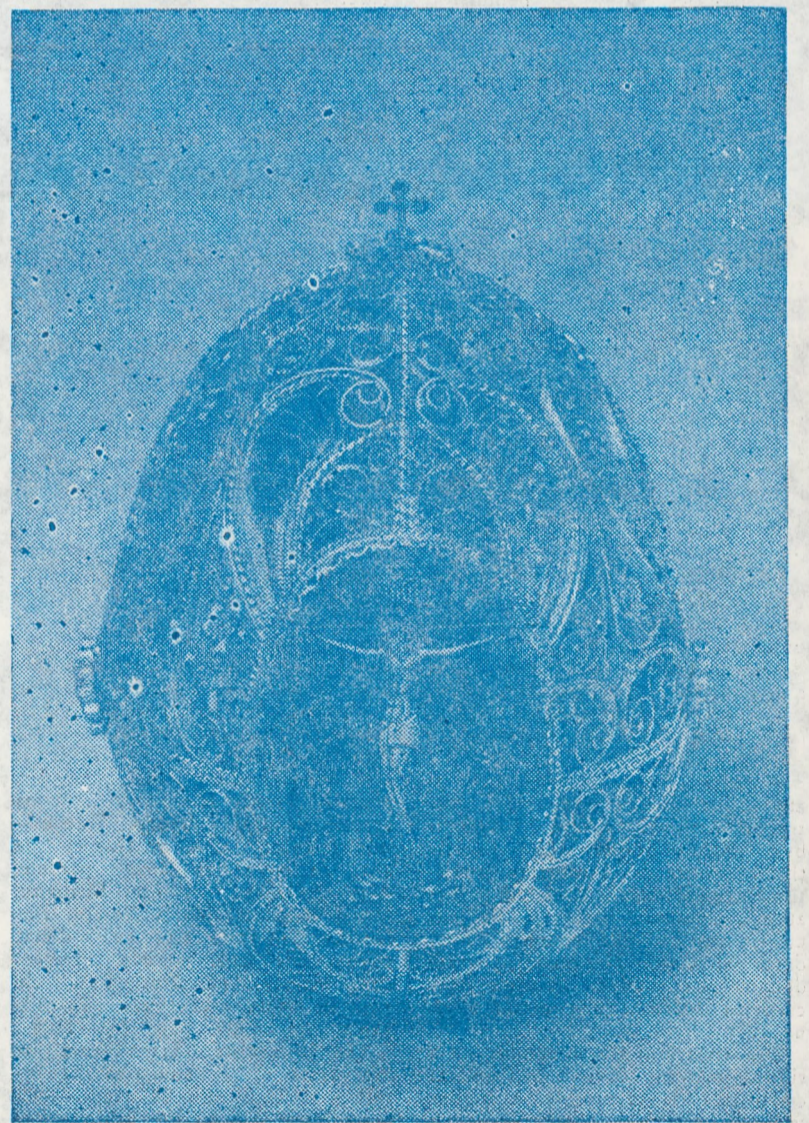
◆ Johannes Von Tepl publică *Plugarul și Moartea*, traducere din germana medievală de Marin Tarangul și Emmerich Schaffer. Introducerea și „Cuvântul despre felul de a fi al morții” de Marin Tarangul (Humanitas, 1997, București, 140 pag.). Cu ilustrații după gravurile lui Holbein cel Tânăr.

«Dialogul acesta tulburător, purtat între un bărbat rămas văduv — „Plugarul” — și Moartea, a fost scris la răscrucea dintre Evul Mediu și Renaștere. Perenitatea textului ține de limpezimea de cristal a „vocilor” sale: tânguirea neistovită a omului, care-și plânge, ca un alt Iov, cruda soartă, și cinismul plin de sarcasm al Morții, care-i arată mereu cât de inevitabilă îi e condiția. Și totuși, după ce o vreme această capodoperă a literaturii germane medievale a cunoscut o largă răspândire, peste ea s-a așternut o uitare de aproape cinci secole. Grăitor e însă faptul că redescoperirea dialogului a avut loc tocmai la începutul veacului nostru, atât de adânc muncit de problema Sfârșitului. Și iarăși grăitor este că el l-a inspirat pe Heidegger în faimoasa analiză pe care a făcut-o omului ca ființă-întru-moarte: sfârșitul pe care îl are în vedere moartea, spune gânditorul de la Freiburg, nu înseamnă faptul de a fi ajuns la sfârșit al omului (das Zu-Ende-sein), ci faptul că în fiecare clipă omul este ființă-întru-sfârșit (das Sein zum Ende). Moartea nu este momentul în care omul iese din viață, ci un mod de a fi, pe care omul și-l asumă din clipa în care intră în ea. Și Heidegger citează aici sentința rostită în cuprinsul dialogului: „Din clipa în care se naște, omul este destul de bătrân ca să moară.”»

Desigur este o carte cu ilustrații vechi, ilustrații care s-au făcut după textele originale.

Aceste ilustrații imită literele de început al fiecărui capitol al cărții.

ANTONIE P.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 35. Articolele nepublicate nu se înapoiază. Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; P. S. Visarion Rășnăreanu - episcop-vicar, — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu.

Abonamentul pe un an: 25 000 lei. Cont nr. 45.10.4.09.2, B.C.S.A. — Sibiu. Pentru cititorii de peste hotare costul unui abonament anual este de 25 dolari S.U.A. (cont nr. 47.21.016.680) sau echivalentul în altă valută, B.C.S.A., Sucursala Sibiu.

BIBLIOTECA „ASTRA”
SIBIU